

Sag C-213/20

Sammen drag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

12. maj 2020

Forelæggende ret:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Polen)

Afgørelse af:

2. oktober 2019

Sagsøgere:

G.W.

E.S.

Sagsøgt:

A. Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.

Hovedsagens genstand

Krav om tilbagebetaling af forsikringspræmier, der blev betalt til sagsøgte ved indgåelse af en gruppelivforsikringsaftale tilknyttet en kapitalforsikringsfond.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Fortolkning af artikel 36, stk. 1, i direktiv 2002/83 sammenholdt med punkt a.11 og a.12 i bilag III til nævnte direktiv med hensyn til rækkevidden, personkredsen og det detaljeringsniveau, der kræves for de oplysninger, som forsikringsgiveren skal meddele den forsikrede, såvel som det passende tidspunkt for deres meddelelse.

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal artikel 36, stk. 1, jf. punkt a.12 i bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/83/EF af 5. november 2002 om livsforsikring (...) fortolkes således, at forpligtelsen til at meddele de deri nævnte oplysninger ligeledes omfatter meddelelse til den forsikrede, når denne ikke samtidigt er forsikringstageren, og hvor den pågældende som forbruger slutter sig til en gruppelivforsikringsaftale tilknyttet en kapitalforsikringsfond, hvilken aftale er indgået mellem forsikringsgiveren og forsikringstageren, i egenskab af faktisk investor på en sådan måde, at det er denne forbruger, der betaler forsikringspræmierne?
2. Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, skal artikel 36, stk. 1, sammenholdt med punkt a.11 og a.12 i bilag III til direktiv 2002/83/EF, da fortolkes således, at – inden for rammerne af et sådant retsforhold som omhandlet i det første spørgsmål – skal forpligtelsen til at meddele oplysninger om arten af de kapitalaktiver, der er knyttet til kapitalforsikringsfonden, også indebære, at den forsikrede på en udtømmende og forståelig måde skal oplyses om alle risici, herunder om deres art og omfang, der er forbundet med investering i kapitalfondens aktiver (såsom strukturerede obligationer eller derivater), eller er det tilstrækkeligt i henhold til den nævnte bestemmelse kun at give den forsikrede forbruger grundlæggende oplysninger om de væsentligste risici, der er forbundet med foretage sådanne investeringer?
3. Skal artikel 36, stk. 1, sammenholdt med punkt a.11 og a.12 i bilag III til direktiv 2002/83/EF fortolkes således, at der – inden for rammerne af et sådant retsforhold som omhandlet i det første spørgsmål – gælder en forpligtelse til at oplyse forbrugeren, som i egenskab af forsikret har indgået en livsforsikringsaftale, om alle investeringsrisici og dermed forbundne forhold, hvorom udstederen af aktiverne (strukturerede obligationer eller derivater), der udgør kapitalforsikringsfonden, har oplyst forsikringsgiveren?
4. I tilfælde af, at de foregående spørgsmål besvares bekræftende, skal artikel 36, stk. 1, i direktiv 2002/83/EF da fortolkes således, at forbrugeren, der i egenskab af forsikret indgår en gruppelivforsikringsaftale med en kapitalforsikringsfond, skal oplyses om arten af kapitalaktiver og de risici, der er forbundet med at investere i disse aktiver forud for indgåelsen af aftalen som led i en særskilt procedure, og dermed om denne bestemmelse er i strid med en national bestemmelse [som] artikel 13, stk. 4, i lov om forsikringsvirksomhed af 22. maj 2003, hvoraf fremgår, at det er tilstrækkeligt, at disse oplysninger kun medtages i forsikringsaftalen ved dens indgåelse, og tidspunktet for modtagelse af disse oplysninger ikke kan anses for klart og udtrykket at være adskilt i forhold til tidspunktet, hvor aftalen indgås?

5. Såfremt det første til det tredje spørgsmål besvares bekræftende, skal artikel 36, stk. 1, sammenholdt med punkt a.11 og a.12 i bilag III til direktiv 2002/83/EF da fortolkes således, at en korrekte opfyldelse af den deri anførte informationsforpligtelse skal betragtes som et væsentligt element i en gruppelivforsikringsaftale med en kapitalforsikringsfond, og kan en konstatering af, at denne forpligtelse ikke er korrekt opfyldt medføre, at forbrugeren/den forsikrede opnår – på grund af, at aftalen eller erklæringen om at indgå aftale eventuelt anses for at være ugyldig eller uvirksom – ret til at kræve tilbagebetaling af alle de forsikringspræmier, der er betalt af forbrugeren?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/83/EF af 5. november 2002 om livsforsikring ((EFT L 345 af 19. december 2002, s. 1): 52. betragtning, artikel 36, bilag III.

Relevante nationale retsfor skrifter

Kodeks cywilny (den civile lovbog) af 23. april 1964 (Dz. U. nr. 16, pos. 93, med senere ændringer): artikel 58, artikel 353¹, artikel 384 §§ 1 og 2, artikel 805 §§ 1 og 2, artikel 808 §§ 1–4, og artikel 829.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej (lov om forsikringsvirksomhed) af 22. maj 2003 (Dz.U. nr. 124, pos. 11510; den konsoliderede affattelse af 16. december 2009, Dz.U. 2010 nr. 11, pos. 66): artikel 2, stk. 1, pkt. 13, artikel 13, bilag (kapitel I).

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsfor handlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgerne, G.W. og E.S., har anlagt sag mod det sagsøgte forsikringsselskab med påstand om tilbagebetaling af visse beløb betalt som forsikringspræmier til sagsøgte i henhold til en gruppelivforsikringsaftale med en kapitalforsikringsfond (herefter: »den omhandlede aftale«).
- 2 Den omhandlede aftale, som kunne tiltrædes af individuelle forbrugere, blev indgået den 29. juli 2011 mellem det sagsøgte forsikringsselskab og A. S.A., der optrådte som forsikringstager. Sagsøgerne tiltrådte den omhandlede aftale på grundlag af separate erklæringer om tilslutning til aftalen, der blev fremsat den 28. november 2011 og den 30. november 2011.
- 3 Det tilbudte forsikringsprodukt blev introduceret som en kapitalinvestering i form af systematisk opsparing. Præsentationen af tilbuddet om at tilslutte sig den omhandlede aftale fandt sted på et møde i bankens filial, som var forsikringstager,

hvor også en erklæring om tilslutning til denne aftale blev afgivet. På samme tid blev sagsøgerne præsenteret for de almindelige forsikringsbetingelser og kapitalforsikringsfondens reglement.

- 4 Ved afgivelsen af erklæringerne om tiltrædelsen til aftalen underskrev sagsøgerne visse erklæringer. Af disse erklæringer fremgik det, at fondens mål var at opnå mindst 100% af den investerede præmie ved udgangen af forsikringsperioden. Erklæringerne indeholdt også oplysninger om, at værdien af andelene i kapitalforsikringsfonden kunne svinge markant i løbet af forsikringsperioden på grund af værdiansættelsen af de finansielle instrumenter fonden består af. I henhold til disse erklæringerne var produktet forbundet med en risiko, der skyldtes muligheden for, at udstederen af de finansielle instrumenter ikke opfyldte sin betalingsforpligtelse. Det blev også påpeget, at produktet ikke kunne sidestilles med et bankindskud, og at det derfor ikke kunne garanteres, at den forsikrede kunne opnå et afkast, mens det blev tilføjet, at simuleringen af den gennemsnitlige årlige indeksgevinst var på 11,70%. Der blev samtidigt taget forbehold for, at dette resultat ikke var en garanti for, at lignende resultater kunne opnås i fremtiden.
- 5 I henhold til bestemmelserne i den omhandlede aftale, suppleret med indholdet af de almindelige forsikringsbetingelser og kapitalforsikringsfondens reglement, var sagsøgerne forpligtede til at betale den oprindelige præmie og derefter regelmæssigt den månedlige forsikringspræmie.
- 6 Det var forsikringsgiveren, der stod for udformning af de almindelige forsikringsbetingelser og fondens reglement, og bestemmelserne deri blev ikke forhandlet individuelt med de forsikrede. Forsikringsperioden blev fastsat til 15 år. På samme tid havde de forsikrede ret til når som helst at fremsætte en erklæring om at opgive forsikringsdækningen.
- 7 De forsikredes præmier blev investeret i kapitalforsikringsfonden »UFK A.«. Fonden var allerede identificeret i den omhandlede aftale, og de forsikrede havde ikke noget valg i denne henseende.
- 8 Værdien af fondens aktiver og enhedsværdien af den individuelle andel i fonden ændrede sig over tid på grund af prisudvikling af de finansielle instrumenter, som fondens midler blev investeret i. I reglementet blev der taget forbehold for, at værdien kan fluktuere i væsentligt omfang.
- 9 I fondens reglement blev der også specificeret en række risici forbundet med at investere i en kapitalforsikringsfond, og forsikringsgiveren tog et forbehold om, at selskabet ikke var ansvarligt for risici forbundet med at investere i fonden.
- 10 I de almindelige forsikringsbetingelser var der ikke taget noget forbehold, der kunne indikere, at den nævnte investeringsform ikke var beregnet til en bred personkreds, eller at investering af midler i obligationer udstedt af A forudsatte viden og erfaring med kapitalmarkedets funktion og med finansielle instrumenter.

- 11 Forsikringsgiveren placerede de investerede midler i en kapitalforsikringsfond for strukturerede obligationer med femtenårig løbetid, knyttet til indeks A. Udstedelsen af obligationerne var ikke offentlig, men var rettet mod visse professionelle investorer. Obligationerne blev ikke handlet på kapitalmarkedet.
- 12 I dokumentationen vedrørende betingelserne for køb af obligationer udstedt af A, blev risikofaktorerne angivet og forklaret. Udstederen oplyste køberen af obligationerne om, at potentielle investorer i de værdipapirer, der var omfattet af udstedelsen, nøje burde overveje de oplysninger, der var angivet i afsnittet »Risikofaktorer«, før eventuelt køb. Udstederen understregede også, at værdien af investeringen og den fortjeneste, der kunne opnås ved det, kunne falde eller stige, og derfor kunne investoren miste investerede beløb eller visse tilfælde måske ikke opnå tilbagebetaling af et investeret beløb.
- 13 Udstederen påpegede også, at en investering i strukturerede produkter, som medfører betydelig risiko, kun er egnet til personer, der har viden og erfaring med økonomiske og forretningsmæssige forhold, der er nødvendige for at bedømme risici.
- 14 Indholdet af denne dokumentation blev ikke udleveret til de forsikrede inden indgåelsen af den omhandlede aftale, og disse oplysninger blev heller ikke indarbejdet i den omhandlede aftale eller i aftalens almindelige vilkår eller i kapitalforsikringsfondens reglement. Ved at tilbyde forbrugerne at tiltræde den omhandlede aftale blev der ikke stillet noget krav om erfaring med investering på kapitalmarkedet, og desuden blev deres kompetence i denne henseende heller ikke undersøgt.
- 15 Sagsøgeren G.W. fremlagde efter otte års betaling af forsikringspræmier en erklæring om opsigelse af den omhandlede forsikringsaftale (ophør af retsforholdet), som trådte i kraft den 23. januar 2019. Det sagsøgte forsikringsselskab betalte den pågældende sagsøger et beløb på 14 285,30 PLN, som var aftalens tilbagekøbsværdi, og fastsatte samtidig den bogførte værdi af andelene til 15 403,57 PLN. Sagsøgeren havde i løbet af kontraktforholdet betalt i alt 24 090 PLN til forsikringsgiveren. Sagsøgeren ændrede derfor sit krav og nedlagde påstand om, at sagsøgte tilpligtedes at betale et beløb på 9 804,70 PLN. Sagsøgeren E.S. fortsatte med at betale forsikringspræmier og har endnu ikke opsagt retsforholdet indgået ved den omhandlede aftale.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 16 Sagsøgerne har gjort gældende, at den omhandlede aftale er ugyldig, da den er i strid med ufravigelige lovbestemmelser, og at de individuelle erklæringer om sagsøgers tiltrædelse til den omhandlede aftale var ugyldige eller virkningsløse.
- 17 Sagsøgerne har gjort gældende, at det sagsøgte forsikringsselskab har overtrådt sine oplysningsforpligtelser, der følger af de ufravigelige lovbestemmelser, idet sagsøgte ikke gav de forsikrede personer fuldstændige oplysninger om arten af de

strukturerede obligationer, som blev erhvervet inden for rammerne af kapitalforsikringsfonden, herunder alle de hermed forbundne risici. Endvidere har sagsøgerne gjort gældende, at den omhandlede aftale også er i modstrid med aftaleforpligtelser karakter, idet aftalen angiver, at værdien af kapitalfondens aktiver, som er direkte afgørende for størrelsen af den fordel, der tilkommer forbrugeren, bestemmes vilkårligt og ensidigt af sagsøgte på en måde, som forbrugeren ikke kan få indsyn i, og som udelukker efterfølgende domstolsprøvelse.

- 18 Ifølge sagsøgerne var den manglende forbrugerinformation så væsentlig, at det ikke var muligt for dem med effektiv virkning at afgive sådanne gyldige viljeerklæringer, der er nødvendige for, at et retsforhold uden mangler kan bringes i stand. Af grunde som forsikringsgiveren må anses for at måtte bære ansvaret for, vidste sagsøgerne ikke, hvad deres midler blev investeret i, og de vidste heller ikke, hvad den faktisk risiko og omfanget heraf, som er forbundet med denne type investering var.
- 19 Den sagsøgte forsikringsgiver har gjort gældende, at det ikke var forpligtet til at informere om alle investeringsrisici forbundet med indgåelsen af den omhandlede aftale, og heller ikke om alle vilkår og betingelser forbundet med udstedelsen af de strukturerede obligationer, der blev udstedt af A. De forsikrede personer var ikke parter i retsforholdet indgået mellem forsikringsgiveren og udstederen af obligationerne. Forsikringsgiveren påpegede også behovet for at overholde tavshedspligten i forhold til de detaljerede bestemmelser i udstedelsesaftalen samt den detaljerede værdiansættelsesmetodik og konstruktion af det afledte instrument, der var indlejret i en struktureret obligation.
- 20 Ifølge forsikringsgiveren indeholder de almindelige forsikringsbetingelser og forsikringsfondens reglement endvidere de nødvendige oplysninger, især da de angiver, at investering af midler gennem en kapitalforsikringsfond indebærer risici, der inkluderer risikoen for ikke at kunne opnå et afkast af investeringen.

Kort fremstilling for begrundelsen for forelæggelsen

- 21 For det første er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt de oplysninger, der kræves i overensstemmelse med artikel 36, stk. 1, i direktiv 2002/83 sammenholdt med punkt a i bilag III til direktivet også bør meddeles de forsikrede personer, hvis de indgår den omhandlede aftale som forbrugere, samtidig med, at de også optræder som faktiske investorer, der betaler præmier til forsikringsgiveren, og som derefter anbringes i kapitalforsikringsfonden.
- 22 Den forsikrede forbruger er inden for rammerne af det retsforhold, der ligger til grund for anmodningen om præjudiciel afgørelse, formelt set ikke part i forsikringsaftalen. Denne aftale var faktisk indgået mellem forsikringsgiveren og forsikringstageren, som i dette tilfælde er banken. Aftalens udformning svarer til en forsikringsaftale indgået for fremmed regning, hvor den forsikredes navn ikke behøver at blive angivet.

- 23 Som den forelæggende ret har påpeget, er det imidlertid i den foreliggende sag forbrugeren, der påtager sig en del af forsikringstagerens forpligtelser, herunder især forpligtelsen til at betale præmier. Det er forbrugeren, der bærer den faktiske økonomiske byrde af investeringen og med de dermed forbundne risici.
- 24 Ifølge den forelæggende ret fremgår det følgelig, på baggrund af systemiske og funktionelle grunde såvel som på baggrund af ordlyden af 52. betragtning til direktiv 2002/83, at den forsikrede skal have adgang til alle sådanne oplysninger. I modsat fald er den forsikrede muligvis ikke i stand til korrekt at vurdere de mulige økonomiske konsekvenser ved indgåelsen af aftalen.
- 25 For det andet er den forelæggende ret i tvivl om den korrekte forståelse af det detaljerede indhold og omfang af den informationsforpligtelse, der fremgår af artikel 36, stk. 1, i direktiv 2002/83 sammenholdt med punkt a i bilag III til direktivet. Ovenstående bestemmelser fastlægger en minimumsinformationsstandard i aftaletyper som den omhandlede aftale, hvilket betyder, at der i national ret kan fastsættes en mere vidtrækkende informationsforpligtelse, der dog ikke kan begrænses.
- 26 I henhold til den engelsksprogede version af de EU-retlige bestemmelser, der er genstand for hovedsagen, skal forsikringsgiveren inden aftalens indgåelse angive oplysninger om arten af de aktiver (*»indication of the nature of the underlying assets«*), som fondsforsikringsaftaler er baseret på. Derfor skal disse oplysninger i henhold til forskellige ækvivalente sprogversioner ikke kun omfatte typen af aktiver, men også deres art. Ifølge den forelæggende ret er det også på denne måde, at bestemmelserne i direktiv 2002/83 er gennemført i den polske retsorden, idet der i artikel 13, stk. 4, i loven om forsikringsvirksomhed af 22. maj 2003 anvendes udtrykket *»charakterystyka aktywów«* (*»arten af aktiver«*).
- 27 Der er imidlertid tvivl om, hvordan begrebet arten af aktiver taget fra direktiv 2002/83 skal fortolkes, især om begrebet også dækker omfanget (intensiteten), størrelsen og typen af investeringsrisici forbundet med visse kapitalforsikringsfondes aktiver, hvor forsikringsgiveren investerer midler, der er overdraget af forbrugeren i form af forsikringspræmier.
- 28 Der er også tvivl om, hvorvidt begrebet *arten af de aktiver, forsikringsaftaler tilknyttet investeringsfonde er baseret på*, muligvis bør omfatte alle investeringsrisici, der er forbundet med disse aktiver, eller kun de vigtigste investeringsrisici, hvis sandsynligheden for forekomst er relativt højt, og som kan være kendetegnene for det pågældende finansielle instrument.
- 29 Denne uklarhed skyldes også, at bestemmelserne i direktiv 2002/83, i modsætning til bestemmelserne i det senere forsikringsdirektiv, nemlig direktiv 2009/138/EF (artikel 185, stk. 4), som erstattede direktiv 2002/83, ikke fastsætter et særskilt krav om at meddele oplysninger om arten og omfanget af risici forbundet med at investere midler inden for rammerne af den omhandlede aftale.

- 30 Derudover kan tvivlen om omfanget og detaljeringsgraden med hensyn til de informationer, der meddeles den forsikrede person, også være begrundet i behovet for at opretholde en passende balance mellem omfanget af de meddelte informationer og graden af deres kompleksitet og dermed standardaftalens objektive klarhed. De argumenter, der er anført af det sagsøgte forsikringsselskab, henviser til dette, hvorved det gøres gældende, at meddelelse af yderligere eller mere detaljerede oplysninger om arten af de aktiver, hvor kapitalforsikringsfondens midler blev investeret, ikke ville have nogen positiv effekt for de forsikrede, netop på grund af kompleksiteten af sådanne oplysninger.
- 31 Efter den forelæggende rets opfattelse bør dette spørgsmål overvejes under hensyntagen til kravene om formulering af aftalevilkår på en klar og forståelig måde, herunder hvad angår en mulig fastlæggelse af de økonomiske konsekvenser ved investeringer. EU-retten på forbrugerområdet lægger nemlig særligt vægt på forpligtelsen til korrekt at oplyse forbrugeren om vilkår i de aftaler, som forbrugeren indgår eller tiltræder, samtidig med, at der kræves, at de oplysninger, der meddeles forbrugeren, skal udtrykkes på en gennemsigtig og forståelig måde.
- 32 Efter den forelæggende rets opfattelse opstår også spørgsmålet om opretholdelsen af balancen mellem de oplysninger, som forsikringsgiveren meddeler forbrugeren, på den ene side, og indholdet af de oplysninger, som forsikringsgiveren modtager fra udstederen af de strukturerede obligationer, på den anden side. Forbrugeren er, i egenskab af forsikret person, ikke part i aftalen om emission af obligationer indgået mellem forsikringsgiveren og obligationsudstederen, og indholdet af aftalen har ingen direkte indflydelse på forbrugeren's rettigheder og forpligtelser, der følger af forsikringsaftalen. Imidlertid investeres de af de forsikrede forbrugere indbetalte midler efterfølgende fuldt ud af forsikringsgiveren i det herved erhvervede finansielle instrument, hvorfor det er forbrugeren, som er den faktiske investor, der bærer risikoen forbundet hermed. Spørgsmålet opstår, om et sådant forhold set i lyset af direktiv 2002/83 kan begrunde en forventning om, at forbrugeren skal have adgang til alle oplysninger om de udstedte obligationer i lighed med forsikringsgiveren.
- 33 Efter den forelæggende rets opfattelse udgør investeringsrisikoen i dette tilfælde en så vigtig komponent i arten af derivat, at den forsikrede, der er forbruger, på baggrund af den minimumstandard, der er fastsat ved direktiv 2002/83 (og videreudviklet i det efterfølgende forsikringsdirektiv 2009/138/EF), skal oplyses om dette på en udtømmende og forståelig måde.
- 34 For det tredje er det ifølge den forelæggende ret ønskeligt at præcisere udtrykket »inden en forsikringsaftale indgås« og angive, om det på dette grundlag ikke bør kræves, at den fase, hvor informationen gives til den forsikrede, i videst muligt omfang adskilt fra aftaleindgåelsesfasen (tiltrædelse til forsikringsaftalen).
- 35 Selve formuleringen »inden en aftale indgås« kan forstås på en anden måde, herunder kan det især argumenteres for, at det betyder ethvert kort tidsinterval mellem meddelelsen af nødvendige oplysninger til den person, der tiltræder

aftalen, og selve afgivelsen af en erklæring om tiltrædelse af aftalen, under betingelse af, at meddelelsen af oplysningerne gik forud for fremsættelsen af erklæringen.

- 36 Bestemmelserne i national ret, som udgør gennemførelsen af artikel 36, stk. 1, i direktiv 2002/83 og punkt a i bilag III hertil giver anledning til yderligere tvivl i denne henseende, da det kun følger af disse bestemmelser (artikel 13, stk. 4, i loven om forsikringsvirksomhed af 22. maj 2003), at visse oplysninger om retsforholdet, herunder arten af aktiverne i en kapitalforsikringsfond, skal fremgå af kapitalforsikringsfondens reglement. Dette reglement er en variant af standardaftalen, hvis ordlyd bidrager til indholdet af retsforholdet. Den omstændighed, at aftalen (standardaftalen) indeholder visse informative klausuler kan imidlertid ikke anses for at udgøre en fuldstændig opfyldelse af informationsforpligtelsen (inden indgåelse af aftalen).
- 37 I en situation, hvor det er umuligt at skelne mellem disse to momenter, herunder i den tidsmæssige henseende, bliver den praktiske betydning af opfyldelsen af informationsforpligtelsen endnu mere tvivlsom. Manglen på en tilstrækkelig tidsafstand mellem informationsfasen og aftaleindgåelsesfasen kan faktisk udelukke eller markant reducere muligheden for at forstå de meddelte oplysninger.
- 38 Ifølge den forelæggende ret bør den passende tidsafstand i dette tilfælde fastlægges på en objektiv måde under hensyntagen til kendetegnene ved det retlige forhold, forbrugers kvalifikationer samt omfanget og kompleksiteten af de nødvendige oplysninger.
- 39 For det fjerde er den forelæggende ret i tvivl med hensyn til retsvirkningen forbundet med afgørelsen om forsikringsgiverens manglende overholdelse af en passende oplysningsstandard.
- 40 Løsningen på dette problem forudsætter en fortolkning af artikel 36, stk. 1, i direktiv 2002/83 med hensyn til betydningen af den deri fastsatte informationsforpligtelse, for at afgøre, om denne forpligtelse kan anses for at udgøre et væsentligt element af aftalen (dvs. retsforholdet som forbrugeren indgår i). I den klassiske tilgang til indholdet af en kontrakt betragtes dens informationsrelaterede dele ikke som kernen i dette forhold (*essentialia negotii*). Bestemmelser af denne art specificerer ikke direkte parternes rettigheder og forpligtelser, og de bestemmer heller ikke karakteren af en given aftale (retsforholdet). I polsk civilret er der ingen uklarheder om dette spørgsmål. For så vidt angår fortolkningen af EU-retten under hensyntagen til indholdet af 52. betragtning til direktiv 2002/83 og omfanget og betydningen af de oplysninger, der er nævnt i punkt a i bilag III til direktivet er spørgsmålet imidlertid problematisk.
- 41 Den forelæggende ret har ikke fundet svar på de rejste spørgsmål vedrørende den korrekte fortolkning af bestemmelserne i direktiv 2002/83 i Domstolens praksis.

De eneste domme, der behandler lignende problemstilling, dvs. forsikringsaftaler, som den forelæggende ret har fundet, giver ikke svar på de stillede præjudicielle spørgsmål (domme af 1.03.2012 i C-166/11 González Alonso, EU:C:2012:119; af 29.04.2015 og C-51/13 Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij, EU:C:2015:286). Domstolens dom af 5. marts 2002 i sagen Axa Royale Belge, C-386/00, EU:C:2002:136 vedrørte fortolkning af en analog bestemmelse i det tidligere forsikringsdirektiv, dvs. artikel 31, stk. 3, i direktiv 92/96/EØF af 10. november 1992, som dog havde et andet anvendelsesområde og vedrørte en anden type af forsikringsaftale.

ARBEJDSDOKUMENT